

TRACEERBAARHEID IN DE PRODUCTIEKOLOM PLUIMVEEVLEES EN PLUIMVEEVOEDER

datum : 21.12.2009
versie : v.3
bijlage : 1

1. Inleiding

Dit document bevat het algemene plan van een crisisoefening omtrent de traceerbaarheid in de sector pluimveevlees en pluimveevoeder. De oefening wordt opgezet door het FAVV (federale agentschap voor de veiligheid van de voedselketen) met medewerking van de sector.

Dit is de tweede oefening van die soort. De eerste, die in januari 2008 plaatsvond, had betrekking op de productiekolom varkensvlees waarbij er weinig tijd verliep tussen de slachtdatum en de start van de oefening zodat de oefening in sterke mate werd beperkt tot de verse markt. Nu is de tijdsspanne tussen het slachten en de start van de oefening langer zodat ook de verwerkte producten en de voor export bestemde producten aan bod komen.

Ook wordt aandacht besteed aan de stroomopwaartse tracersing, dat wil zeggen in de sector diervoeders.

2. Algemene organisatie

De oefening wordt georganiseerd door de dienst Crisispreventie en crisisbeheer van het FAVV met medewerking van de sectororganisaties VIP (verbond van industriële pluimveeslachthuizen in België), NVP (nationaal verbond van pluimveeslachthuizen), BEMEFA (beroepsvereniging van mengvoederfabrikanten), FENAVIAN (nationale federatie der fabrikanten van vleeswaren en vleesconserven) en FEDIS (Belgische federatie van distributieondernemingen). Binnen de dienst Crisispreventie en crisisbeheer wordt een begeleidingsteam gevormd dat verantwoordelijk is voor de praktische voorbereiding, de uitwerking en de begeleiding van de oefening.

De provinciale controle eenheden van het FAVV (PCE) werken mee aan de uitvoering van de oefening (ontvangst, nazicht en invoering van traceerbaarheidsgegevens van de operatoren, controle van de operatoren). De dienst communicatie is eveneens bij de oefening betrokken (persbericht).

3. Doelgroep

De doelgroepen van de oefening zijn de operatoren binnen de sector, namelijk :

- voederproducenten ;
- pluimveehouders ;
- slachthuizen ;
- uitsnijderijen ;
- operatoren die vlees of vleesproducten verwerken ;
- handelaars en groothandelaars in vlees en vleesproducten ;
- de distributiesector ;
- de sectororganisaties.

Opmerking : de oefening is beperkt tot operatoren die op het Belgische grondgebied gevestigd zijn.

4. Doelstelling van de oefening

De oefening beoogt het zo ver mogelijk stroomafwaarts in de vleeskolom doorvoeren van de tracering van karkassen, vlees en vleesproducten die fictief verontreinigd zijn.

Een tweede deel van de oefening heeft overigens betrekking op het stroomopwaarts traceren vanaf het slachthuis naar de pluimveebedrijven en de sector diervoeders.

De doelstellingen van de oefening zijn :

- de operatoren van de productiekolom bewust maken van de problematiek van traceerbaarheid en tracering in crisistijd, los van reële crisismomstandigheden;
- de actoren van de productiekolom meer duidelijkheid verschaffen over de verwachtingen van het FAVV op het gebied van traceerbaarheid in crisistijd (registratie en snelheid van overdracht van informatie);
- de agenten van het FAVV laten oefenen en hen de gevoelige punten verduidelijken van de tracering bij de operatoren die tijdens de oefening werden opgemerkt;
- de operatoren laten nagaan of in crisismomstandigheden hun bestaand systeem van tracering doeltreffend is en snel genoeg werkt;
- nagaan welke verschillen en problemen zich voordoen (tijdsbestek, gebruikte communicatiemiddelen om de gegevens door te geven, nauwkeurigheid van de gegevens) tijdens de tracering binnen de verschillende onderdelen van de productiekolom;
- binnen het FAVV de procedure voor bewaking van een incident in de voedselketen inoefenen en in het bijzonder de ontvangst, het invoeren van traceerbaarheidsgegevens door de PCE's en de uitwisseling van informatie tussen de PCE's en de dienst Crisispreventie en crisisbeheer;
- nagaan of de PCE's en de dienst Crisispreventie en crisisbeheer in staat zijn de door de operatoren verstrekte informatiemassa te verwerken.

5. Aard van de oefening

De oefening is een real-time oefening die loopt over 5 dagen. Tijdens een routineanalyse wordt zogenaamd een ongunstig resultaat (non-conformiteit) voor een hittestabiele chemische stof ontdekt. De voor de oefening gebruikte gegevens zijn reële gegevens over dieren die de laatste twee weken vóór de oefening werden geslacht in een beperkt aantal geselecteerde slachthuizen. De termijn die verloopt tussen het slachten en de start van de oefening moet het mogelijk maken dat de partijen zich voldoende ver in de productiekolom hebben verplaatst (transformatie en distributie).

De oefening bestaat uit twee delen. Het eerste deel betreft de eenvoudige stroomafwaartse tracering van duidelijk omschreven uitgangspartijen. Het tweede deel betreft het stroomopwaarts traceren om de oorsprong van de verontreiniging te vinden en, door opnieuw stroomafwaarts te werken, de andere veehouders te identificeren bij wie diezelfde partijen verontreinigd voer terecht kwamen. De PCE's zijn bij het verloop van de oefening betrokken om de procedure te kunnen inoefenen die werkelijk wordt toegepast wanneer zich een incident voordoet. Er wordt door het begeleidingsteam geen enkele corrigerende actie uitgevoerd mocht het traceren van de operatoren mislukt.

6. Timing

De oefening vindt plaats in de week van 1 tot 5 februari 2010.

- De laatste voorbereidingen, in het bijzonder het bijwerken van de gegevens van de besmette partijen, worden getroffen in de loop van week 4 (2010) ;
- De oefening start op maandag 1 februari 2010 rond 9 uur;
- De oefening duurt ten hoogste 5 dagen, nl. tot en met vrijdag 5 februari 2010, maar kan – afhankelijk van de snelheid waarmee en de wijze waarop getraceerd wordt – worden afgebroken of aangepast.
- Uiterlijk op 5 februari 2010 rond 14 uur wordt de oefening beëindigd.

De gegevens die de oefening oplevert, zullen behandeld worden van 8 tot 19 februari 2010 door de dienst Crisispreventie en crisisbeheer. Er wordt aan alle deelnemers van de oefening gevraagd om hun opmerkingen over het verloop van de oefening mee te delen.

Een verslag wordt opgesteld en aan de deelnemende sectororganisaties voorgesteld. Dit rapport wordt daarna aan het raadgevend comité van het FAVV voorgesteld. Nadien wordt het evaluatieverslag van de oefening op grotere schaal verspreid.

7. Locatie van de oefening

De start van de oefening wordt gegeven vanuit de dienst Crisispreventie en crisisbeheer met medewerking van de secretariaten van VIP, NVP, FENAVIAN, BEMEFA en FEDIS.

De oefening wordt gevolgd vanuit de PCE's en vanuit de dienst Crisispreventie en crisisbeheer waar de door de operatoren verstrekte gegevens worden geregistreerd en het verloop van de oefening wordt gevolgd.

Elke betrokken operator voert de oefening uit vanuit zijn eigen productiesite en stuurt zijn traceerbaarheidsgegevens met eigen middelen door naar de volgende operatoren en naar de PCE waarvan hij afhangt

Er wordt aan de oefening een einde gesteld vanuit de dienst Crisispreventie en crisisbeheer, met medewerking van de secretariaten van de sectororganisaties.

8. Begeleidingsteam

Binnen de dienst Crisispreventie en crisisbeheer wordt een begeleidingsteam samengesteld.

Er wordt voorzien in een webpagina met het scenario en de vereiste documenten, alsook in een contactpunt:

- mail : oefening@favv.be
- tel. : 02/211.82.83
- fax : 02/211.82.70
- webpagina : www.favv.be -> Beroepssectoren -> logo "Traceerbaarheidsoefening"

Binnen elke PCE wordt één coördinator van de oefening gekozen. Deze zal optreden als bevoorrecht aanspreekpunt.

De sectororganisaties begeleiden eveneens de oefening vanuit hun secretariaat.

9. Meet- en beoordelingscriteria

De volgende beoordelingspunten zijn van essentieel belang :

- het vermogen van de sector of delen ervan om de tracering te realiseren en de timing van dit proces;
- de traceergegevens van elke operator en de timing van de tracering;
- de wijze waarop en de snelheid waarmee die gegevens aan de volgende operatoren en aan de PCE's worden meegedeeld;
- de wijze waarop en de snelheid waarmee de gegevens door de PCE worden ingegeven en aan de dienst Crisispreventie en crisisbeheer worden meegedeeld;
- de wijze waarop en de snelheid waarmee die gegevens door de dienst Crisispreventie en crisisbeheer worden verwerkt en samengevat.

10. Beschrijving van het scenario

Dag -40

Bij middel van een persbericht in de vakpers kondigt het FAVV de uitvoering aan van een traceerbaarheidsoefening in de sector pluimveevlees in de loop van het eerste kwartaal van 2010.

Dag -20 tot -1

Het beginpunt van de oefening wordt gevormd door de levering van met een niet nader bepaald warmtebestendig chemisch product verontreinigd pluimvee aan een aantal slachthuizen in de maand die aan de start van de oefening voorafgaat.

De pluimveekarkassen worden zoals gebruikelijk vanuit die slachthuizen verspreid in de productiekolom vlees voordat de oefening van start gaat. De dienst Crisispreventie en crisisbeheer kiest uiterlijk de dag voordat de oefening begint een twintigtal zogenaamd verontreinigde partijen uit.

Dag 1. (Zie traceerschema hierna)

De oefening start maandag 01.02.2010 in de voormiddag. De eerste dag betreft enkel het deel over de diervoeding. Deze tracering wordt omkaderd door de PCE en het begeleidingsteam.

In het begin zal er enkel een stroomopwaartse tracering door de operatoren (slachthuis, veehouder, voederverkoper, voederproducent, grondstoffenleverancier) worden uitgevoerd, gelijktijdig met de mededeling van de traceerbaarheidsgegevens over de partijen aan de betreffende PCE. Dat deel van de oefening wordt volledig gecoördineerd door het FAVV dat zelf de opeenvolgende operatoren contacteert.

Dag 2 tot 5 (Zie traceerschema hierna)

Wat het deel over de diervoeding betreft wordt pas vanaf de tweede dag een tracering stroomafwaarts uitgevoerd volgens het zelfde proces (voederproducenten, voederverkopers en veehouderijen). Bij die tracering gaat men niet door tot het einde van de productiekolom maar stopt men bij de veehouderijen. Dat deel van de oefening wordt volledig gecoördineerd door het FAVV dat zelf de opeenvolgende operatoren contacteert.

Dinsdagmorgen zal het onderdeel dat betrekking heeft op de stroomafwaartse tracering van het vlees gestart worden door het verstrekken van de identificatie van de betreffende partijen aan de slachthuizen. Vanaf dan wordt de stroomafwaartse tracering autonoom uitgevoerd van de ene operator naar de andere

zonder externe interventie van de begeleidingscel. De (stroomafwaartse) tracering wordt uitgevoerd door de operatoren en zij delen van de traceerbaarheidsgegevens over de betreffende partijen aan de volgende operator in de productiekolom mee. In principe gaat de oefening door tot ze geen nut meer heeft ofwel omdat het eindpunt werd bereikt (consument, verwerkingsproces of distributie, of opslag), ofwel omdat nog verder traceren technisch onmogelijk is geworden.

Elke betrokken operator geeft wanneer hij zijn output doorstuurt naar de volgende operator ook de vereiste informatie aan de PCE waar hij van afhangt :

- wat de van de vorige operator ontvangen gegevens betreft :
 - wanneer en hoe hij die gegevens heeft ontvangen ;
- wat de door hem aan de volgende operatoren doorgestuurde gegevens betreft :
 - de beschrijving / het detail van de partijen;
 - wanneer en hoe die gegevens werden doorgestuurd;

Dag 5

Het einde van de oefening is gepland op vrijdag in de namiddag en ongeacht hoever de tracering is gevorderd. Het einde van de oefening wordt aan de operatoren bekend gemaakt door de sectororganisaties.

11. Struikelblokken

De belangrijkste struikelblokken waarmee rekening moet worden gehouden, zijn :

- weigering van operatoren om aan de oefening deel te nemen, waardoor de tracering zou kunnen mislukken. Hierbij is bewustmaking door de sectororganisaties bijzonder belangrijk en die moet gebeuren zodra de oefening wordt aangekondigd in een persbericht van het FAVV ;
- snel vastlopen van de tracering als gevolg van onjuiste of onnauwkeurige output ;
- slechte samenstelling van de uitgangspartij, zoals een onvoldoende ruime keuze of versnippering van slachthuizen en partijen waardoor de oefening snel vastloopt of moeilijk beheersbaar wordt.

12. Belangrijke opmerkingen

Wanneer een operator weigert mee te werken of niet in staat is om de tracering uit te voeren worden niet meteen sancties getroffen. Op basis van de bij de oefening verkregen resultaten zouden die operatoren later eventueel wel aan gerichte controles kunnen worden onderworpen.

De oefening is beperkt tot het Belgische grondgebied. Als een deel van de zogenaamd verontreinigde producten naar een buitenlandse operator werd geëxporteerd, moet de operator zijn traceergegevens niet doorsturen naar zijn klanten in het buitenland. Hij moet ze alleen aan het FAVV meedelen.

Tijdens de oefening moet geen terugroeping worden uitgevoerd of gesimuleerd.

Schema tracering :

